

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz

Hirdetések árszabály szerint.

Emlékezzünk . . .

Szálljunk vissza, habár csak gondolatban is a múltakba és szedjük virágokat ama vérmezőkről, ahol ők — dicső emlékezetű hőseink küzdöttek és meghaltak a hazáért.

Mélyen elborult lélekkel emlékezik vissza minden magyar ama szívet megrendítő eseményre, mely 1849. október 6-án Aradon a vár kazamátáiban Haynau-nak, az ugynevezett bresciai hiénának rendeletére lejátzódt.

Ezt a szegényfoltot az osztrákok történetéről semmiféle rendelettel és a hatalom semmiféle erejével lemosni nem lehet. A történelem ítélete már elhangzott és az az osztrákokra mélyen lesújtó és kéréhetetlenül igazságos volt.

Az igazságos történelem elkárhottatta azt a más nemzet erejében elbizakodott és győzelmissége mámorában elkabult hatalmat, amely tajtékzó dühében nem gondolva semmivel, nem az ész természetes szabályaival — a boszu áldatlan fegyverével sujtott és véres korlátokat huzott a leigázott haza magyar népe és ő között.

Igen — mindörökre átkozott bosszu voltaz, a miért is Arad Golgotáját feledni nem lehet — míg magyar él a földön.

Ítéletet hozott a történelem — még pedig úgy, hogy szentekké, vértanukká avatta a hazájok tiszta ügyéért elvérzett hőseket és az aradi bitófát a magyar nép szemében egyenlővé tette Krisztus keresztfájával.

Nem haltatok meg drága hőseink! Nem! Pédátok féltékeny kincse a magyarnak. Oda visszük sirotokra megtisztult érzületünk és áhítatos hálánk koszorúit; — oda visszük serdülő gyermekeinket, hogy megtanulják nemes példátokból — mint kelljen élni, szeretni és meghalni a hazáért!

Szentelt és áldott forrástokból pedig a szabadság virágai fognak egykoron felfakadni és dicső emlékeitek előtt zsolozsmák hangzanak — a nagy, a szabad magyar hazában.

Nem haltatok meg! Éltek — a sziveinkben!

Emlékezzetek rájuk magyarok.

Emlékezzetek és véssétek szívetekbe: hogy a magyar nemzet ezt a gyalázatos gyilkosságot megbocsájthatja ugyan, de feledni nem fogja soha. Isten áld meg a magyart!

Csényi Gyula.

Romlott kerület. A csongrádi kerület elleni vizsgálatot Justh Gyula elnöklete alatt már befejezte a kiküldött parlamenti bizottság. Hogy milyen romlott kerület ez, mutatja a vizsgálat eredménye. A leszavazott 674 választó közül 637 vallotta be, hogy evett-ivott, vagy

kortespénzt kapott. Ennek pedig föltétlen következménye az lesz, hogy a kerület elveszti képviselőküldési jogát. A legszomorubb az, hogy a szegény a legmagyarabb kerületen esett meg.

Az új országháza. Az országgyűlés pompas hajlékában október 8-án kezd meg üléseit a képviselőház. A fényes várkastély, mely nagyon hasonlít a Rajna menti német rablólovagok fészkeihez, igazán ellentéte a nép szegénységének és nyomorának. De hát hiába, szeretjük a fényt, pompát, a cifraságot. A világ e őt így szokott megjelenni a magyar. Cifra rongyok takarják a korgó gyomrot. A sok nagyságos, méltóságos és kegyelmes ur az új palotában fog szavalni ezentul és most már boldog lesz a magyar.

Zenekedvelők egyesülete.

Ha valahol, úgy Szegeden elérkezettnek véljük az időt, hogy zeneéletünk fejlődésével komolyan foglalkozunk. Zenei életünk nincsen, hogy miért nincsen, arra könnyen lehetne felelni. Szomorú állapot, hogy ilyen nagy városban mint Szeged, hol a kulturtörekvések minden vonalon diadalra jutnak, ép a zene művelésével maradunk hátra. Vannak művészeink, kiváló jó műkedvelők, kiket számba lehet venni mint hangszerkezelőket, s mégis hangverseny életünk meddő.

Kolozsvár, Győr, Arad, Kassa stb. városban zenekedvelő egyesületek működnek, céljuk a zeneirodalom nagyobb szabású műveinek előadása. Van zenekar, női és férfi énekkar. Miért nincsen ez nálunk?

Zeneiskolánk kiváló, a zene minden ága lesz ezen intézetben előadva. Van jeles női kar és intézeti zenekar, melymár egy zeneegyesületnek az alapját képezi. Azonkívül a városban a műkedvelők száma tekintélyes, kik komoly zeneművek előadására, szívesen vállalkoznak, csak vezető kéz nincsen, ki összehozná az elemeket.

Szeged városnak, nagy intelligens zenekedvelő közönsége van, kik nem riadnak anyagi áldozatokkal vissza zenei életünk érdekében.

Most, hogy a szegedi társadalom három kiváló tagja a lapokban felhívást közölt, a hangverseny életünk fellendülését zenekedvelő egyesület létesítésével lehetne kapcsolatba hozni. Mindenképpen örvendetes volna, ha városunk kultur ügyeinek vezetője dr. Gaal Endre, szintén részt venne és élére állana ezen mozgalomnak. A mai viszonyok között meg lehetne oldani a zenekedvelők egyesületének kérdését. A szegedi társadalom ha magaéva teszi ezen kultur kérdést, még a tél tolyamán kezdheti vagy Handel, vagy Haydn-Oratóiumjainak valamelyikét elő lehetne adni. A földolag volna.

1. Zenekart szervezni, mely olyan műkedvelőkből állana, kik technikailag oly fokon állnak, hogy klasszikus műveket képesek előadni

2. Női kart szervezni a városi zeneiskola női kari növendékekkel egyetemben.

3. Férfi kart szervezni olyan műkedvelő urak által, kik némi zene ismeretekkel is bírnak s énekelni tudnak. A zeneegylet három karnaggyal rezdelkezne, egy a ki a női kart, egy ki a férfi kart és egy ki a zenekart inclusive az előadásokat vezetné.

Karmesterekben nem szükölködünk Szegeden. A zenekar vezetésére van: Kerner Jenő, Donáth Lajos, Wöber Ottokár. A karok vezetésére: Szegedi Endre, Menner János, Niedermayer Antal és Ladányi Mariska, mint olyanok kik komolyan számba veendőek. A zenekar ré-

szere is megvolnának a vezetők, mint volt hajdanában, mikor még a szegedi zenevilág test és lélek volt. A közönség támogatása sem maradna el. Tudtommal a régi zenekedvelők egylete, mely 1885-ben alakult, jóváhagyott alapszabályai voltak, azonkívül hangjegyei, sőt pénze is maradt, mely összeg valamely takaréktárban hever, kis utánnézé-el mindent meg lehetne találni.

Az alapszabályok 1886. évben július hó 23-án lettek jóváhagyva, az egylet nem oszlott fel, csak pihen, elnöke ma is dr. Rósa Izsó. A szegedi zenekörök törekvésének mindenképpen annak kellene lennie, hogy ezen régi egylet életre ébreszteni.

Gaal Endre dr. kultur tanácsnok, a zeneügyünkkel tényleg behatóbban foglalkozik és szavunkat figyelembe veszi, úgy zeneéletünk fejlődésében új korszak fog bekövetkezni.

Kóbor cigányok.

Régi panasza már a vidéki törvényhatóságoknak, hogy a vándor cigányok ellen hasztalan minden óvintézkedés.

Valósággal rémei ők a vidéknek, akikről sem törvény nem intézkedik, sem ellenük olyan rendszabály fenn nem áll, amelynek alapján hathatósan védekezni lehetne ellenük. Ahol a kóbor cigányok felütik piszkos sátraikat, ott megszünt a vagyon és életbiztonság. Különösen a félreeső falvak népei nincsenek soha biztonságban miattuk. Amily hirtelen jönnek, oly hirtelen kél lába minden ingóságoknak, amely a kezük ügyébe akad.

Veszedelemesek télen és nyáron egyaránt. Nyáron főképpön a vagyonbiztonságot veszélyeztetik. Az aratási és egyéb gazdasági munkálatok miatt ilyenkor a falu népe künn tanyáz a földeken, mezőkön és a falu az öreg asszonyokra, gyermekekre és a nyomorékokra van bízva. Természetesen ezekkel könnyen elbának. Hirtelen ellepik a falut és amikor a gazdák hazarohannak, már a harmadik határban járnak. Mulatni lehet ugyan rajta, de tény, hogy igen sok vidéken, ahol észreveszik a sátoros cigányokat, a harangozók félrevertik a harangokat és így jelzik a fenyegető veszedelmet.

Télen az országutakon az emberélet sem biztos tőlük. Megtámadják a magános utasokat, a kocsin utazókat és gyilkolnak, rabolnak. Csak a múlt évben történt meg, hogy a felvidéken a kóbor cigányok vakmerősége odaig terjedt, hogy egy kis vasuti állomást támadtak meg és kirabolták a pénztárt.

Intézkedni pedig ellenük, megfelelő törvény hiányában bajos. Letelepíteni őket nem lehet, mert egy helyben maradni, dolgozni nem tudnak s nem is akarnak. A mellett nem igen akad község, a mely szívesen venné a letelepítésüket. Nem csoda tehát, ha a vidéki törvényhatóságok most tömegesen fordulnak a képviselőházhoz és sürgetik a kóbor cigányok megrendszabályozását.

Legutóbb Árva, Liptó, Zemplén, Heves, Nógrád, Pozsony, Arad, Zalavármegyék, több erdélyi vármegye, aztán pedig Szabadka és Szeged városa és Bacs-Bodrog vármegye fordult a törvényhozáshoz ugyancsak a kóbor cigányok ellen kérve hatható intézkedést.

Az őszzel egybegyűlő képviselőház a kérvények kapcsán újból foglalkozni fog ezzel a nagyfontosságú kérdéssel.

Nem volna-e helyesebb, ha előzetesen a belügyminiszter meghívna a vidéki törvényhatóságokat tanácskozássra és anketet tartana? Barmennyire kételkedünk is általában az anketek eredményes működésében, éppenséggel nem

tartjuk lehetetlennek, hogy ezen az anketten felmerülnek olyan eszmék és javaslatok, a melyek az ügy megoldását az ország egész lakosságának közmegelegedésére és a kis községek végtelen örömeire elősegítik.

Horgosi levél.

Községünk eseményeiről ezentul levélben fogok beszámolni. Így legalább nem fognak szétforgácsolódni tudósításaim az ujdonságok rovatában.

Községünk Kossuth-ünnepéről kell legelőször is beszámolnom. Burg Dénes tartotta az emlékbeszédet. Valóságos botrány volt az, amit ez az ember cselekedett. Azzal kezdte a beszédét, hogy úgy érzi magát, mintha nagyon gazdag ember volna és nem tudná, mit csináljon a kincseivel. (Nagyon nekilendült.) Beszédében, mikor Kossuth Lajos meneküléséről beszélt, azt mondta, hogy Kossuth „elzülöten” bujdosott az idegenben. Ez a megjegyzése visszataszító és utálatos volt, mint az ő mindenkori közszereplése.

Elhozta a Kossuth-ünnepre valamiféle atyafiát, Burg Kornélt is, aki valóságos programbeszédet mondott. Ugy látszik, most a Kornél atyafival akarja meghajtatni az elvtelenség gdszóját Enyedi Lukács előtt. Föl is hívjuk Enyedi figyelmét jövele erre a dolagra, nehogy a mult választás előtti csunya és drága komédiát újra eljátszhassa a patika nélküli piulacsinaló, aki újra keserű pilulákat készít Enyedi számára.

Buda (Beck) Nándor községi orvos utóbb többször fordult meg Dorosmán a főszolgabírónál. Ugy látszik, a hurok egyre szorosabb lesz a nyaka körül. Schmiedl Hermann községi képviselő egész sereg följelentést tett ismét ellene. Ezeket már nem tudja agyonhallgatni a börtönbe jutott jegyzőnk egykori tetu barátja. A bünperci is lebonyolódna lassacskán és ha nem fizeti a tetemes bírságokat, meg fogja nem sokára izlelni Szegeden a „Csillag”-hoz címzett közintézet kosztját.

Hire jár, hogy a választás már november közepén lesz. A tarisnyások híresztelik legjobban. Persze, a kortes eszem-izsom és a pénzmag nagyon elkelne megint a mikapszok zsebében. No, de nagy csalódás fogja érni őket. A függetlenségi és 48-as párt napról-napra erősebb lesz. Sokan átpártoltak azok közül is Kelemen Béla mellé, akik a mult őszön Enyedire szavaztak. Mindenki belátja, hogy a községnek egyenes érdeke, hogy Kelemen képviselje, mert ő a kerületben lakik, megyebizottsági tag és mint volt főszolgabíró alaposan ismeri a községek bajait, tehát ő tud is használni a népek, míg Enyedi sohasem törődött a néppel, csak a korteseivel.

Az általános óhaj az, hogy a választáson minél hamarabb keresztül essünk, mert a sok herce-hurca, vizsgálat miatt a végsőig fokozódott az elkeseredés.

Ujdonságok.

— **Az aradi gyásznapi** Ma van az 53 évfordulója annak, hogy az osztrák hóhér tizenháromszor taposott Aradon a nemzet szívére. Sohasem fogja ezt felejtetni a magyar. Ma is ökölbe szorul a kezünk, ha e szörnyű gabszagra gondolunk. A szemünk könybe lábad, mikor a rettenetes veszteség jut eszünkbe, amely tizenhárom vezérét a magyar szabadságharcnak vértanukká avatta. Gondolatban Aradon vagyunk ma és a Golgothán imádkozunk. Szeged városa hagyományos hazafissággal ünnepli e gyásznapot. Az idén a pusztaszeri Árpád-egyesület külön ünnepe. Reggel 7 órakor a felsővárosi templomban a minorita rendű atyák mondanak misét, amely alatt a szegedi dalárda énekel. A város hatósága a szent Demeter-egyházban hallgat misét, amely után pedig a polgárság a Gizella-téri honvédelemlelék elé vonul, ahol hazafias szónoklatokat tartanak. Az ünnepi beszédet Lantos Béla mondja.

— **Kérvény a parlamenti vizsgálóbizottsághoz.** A tápéi kerület függetlenségi és 48-as párjának vezetősége ifju Czékus Ferencz pártenök és 60 választó-polgár aláírásával az

alábbi kérvényt intézte Belitska Béni országgyűlési képviselőhöz, mint a tápéi választókerületbe kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság elnökéhez:

„Hirlapi közleményekből értesültünk, hogy Eszes Mátyás és Karcsai (Knaut) Aladar dorosmai lakosok kérvényt nyújtottak be a Nagyságod elnöklété alatt működő parlamenti vizsgálóbizottsághoz, melyben az 1901. évi október 2-án Tápén tartott országos képviselőválasztás alkalmával dr. Kelemen Béla urra, a függetlenségi és 48-as párti jelöltre leszavazott választók közül mintegy 300 választó polgárt kihallgatni kérnek annak igazolására, hogy a Kelemen-párt nagymérvű etetés-itatást folytatott.

Alulírott függetlenségi párti választók, pártunk nevében visszautasítjuk azt a tudatos hamis vádaskodást, hogy a Kelemen párt részéről a legkisebb mérvű etetés-itatás követett volna el, de egyidejűleg azt a határozatot és jogos kérelmet intézzük Nagyságodhoz és a Nagyságod elnöklété alatt működő vizsgálóbizottsághoz, hogy a vizsgálatot az Enyedi-pártiak részéről kívánt irányban teljesíteni ne terheltesenek, hanem méltóztatásnak az ő-szész bejelentett tanukat kihallgatni, nehogy a hamis vad legkisebb árnyéka bennünket terhelőleg fennmaradjon, és nehogy a további eljárás folyamán a házszabályok értelmében kisorolandó külön vizsgálóbizottság pótvizsgálat meg-ejtését találja szükségesnek. Azt pedig most már Nagyságod is be fogja látni, mint aki ezen kerületben a vizsgálat megejtését indítványozta, azt helyesnek, törvényesnek és indokoltnak tartotta, hogy a vizsgálatnak még heteken keresztül való elhuzódása, esetleg pótvizsgálat tartása teljesen erdemetlen. Zaklatná fel kerületünk nyugalmát és belbékéjét.”

— **Az otromba ajándékozás.** Nap nap után olvashatni a lapokban, hogy N. N. úr egy láda szivarvéget küldött az öreg honvédeknek. Egészen megszokott dolog ez már, pedig szégyen és gyalázat, hogy senki sem tiltakozik ellene. Mert a szivarvég adományozás a legnagyobb sérés. A csavargónak, a koldusnak szokás adni a szivarvégeket, de szabadsághősöknek „adományozni” ilyesmit a legorcsátlanabb eljárás. Az öreg honvédek nem szivarvégeket érdemelnek, hanem ha igazán meg akarja tisztelni őket valaki, küldjön nekik egy két láda jófajta szivart, mert az igazán szemtelenség, hogy valaki hónapokig gyűjtse a szivarvégeket, azokat mindenfelé elkéregesse az ismerőseitől — az öreg honvédek számára. Kegyetlen, durva eljárás ez és a legnagyobb ripókság az ilyesmit az újságban nyilvánosan nyugtázni is. Mintha bizony valami hazafias adomány volna a szivarvég, amit a honvédek háza lakói kapnak. Elég szomorú, hogy azt a kétszáz öreg embert a dúsgazdag állam, amelynek milliókra menő a haszna a dohánygyégyetarságból, nem látja el öreg napjaira füstölni valóval. Az állami költségvetés bizonyára nem billenne meg, a szabadsághősök pedig meg lennének kiméve az otromba szivarvég ajándékozástól.

— **Tanfelügyelők oszeréje.** Mint értesültünk, a közoktatásügyi kormány Tergina Gyula csongrádmegyei és Gulyás Ferencz somogy megyei tanfelügyelőket kölcsönösen át fogja helyezni. Szegeden es a megyében a mennyire örülnek Gulyás Ferencz idehelyezésének, épp oly kevésbé síjálják Tergina távozását.

— **Uj gyógyszer-tár Dorosmán.** Régi óhajta má Dorosma város közönségének, hogy a második gyógyszer-tár is föllálltassék, mert a népesség szaporultával a jelenlegi nem képes kielegíteni az igényeket, de még a mostani gyógyszer-tár iránt annyira bizalmatlan a nép, mióta az a sajnálatos eset történt, hogy gyógyszer helyett mérget kapott az orvosi rendelvényre Ördög Julis nevű asszony, — hogy inkább Szegedre jár be gyógyszerért. A város képviselőtestülete segíteni akart régen ezen a botrányos állapotban a második gyógyszer-tár föllállításával, de azt Karcsai (Knaut) Aladar,

Enyedi Lukács főkeretese eddig megakadályozta. A város képviselőtestülete azonban most újra követeli a második gyógyszer-tár föllállítását és most már annál is inkább reméli jogos kérelme teljesítését, mert — hír szerint — maga Csathó főispán is pártolja e kérelmet, lévén a gyógyszer-tárért folyamodók közt az egyik atyafia is. Persze az Enyedi-párt kézzel-lábbal kapálódik a második gyógyszer-tár föllítása ellen, ami politikai okokra vezethető vissza, de a nagy rugkapásnak nem lesz sikere, mert Dorosman is be kell köszönteneni már végre-valahára a jog, törvény és igazság korszakának és ezen fontos közegészségügyi kérdést nem szabad és nem lehet többé kortesesszékül tekinteni.

— **Az alaptalan üldözés.** Rége óta hangoztatjuk már, hogy dr. Tergina Gyula tanfelügyelő üldözi az ellenzéki érzelmi tanítókat. Valóságos politikai prostitúció az, amit művel a tanítószög közt. Az ő áldozata lett Czékus Árpád dorosmai népiskolai igazgató is, akit alapos ok nélkül felfüggesztett állásától és meghurcolta a fegyelmi vizsgálat minden fórumán. A minisztérium azonban fölmentette Czékus Árpádot és visszahelyezte állásába. Az erről szóló végzést Zsilinszky Mihály államtitkár aláírásával már három hét előtt megkapta Czékus, de azért a tanfelügyelő az állásába még sem helyezte vissza, pedig neki is tudni kell, hogy Czékust fölmentette a minisztérium a vádak alul. Ez a huza-vona úgy látszik, az üldözés folytatása.

— **Ritka vadász-zsakmánya.** Az a nagy vihar, mely óriási pusztítást vitt véghez Dél-Olaszországban, nyolcz óriási saskeselyűt sodort az Alföldre. A sasok hazája a földközi tenger környéke. Valószínűleg a felhők fölött sodorta mitelénk a vihar az óriási madarakat, melyek Dorosma közelében szálltak le és két dögölt disznót pár pillanat alatt fölfaltak az orszagut melletti gödrökben. A sasokat Varga Imre tekintélyes dorosmai polgar közelítette meg és két lövésére két sas lett a zsakmánya. Az egyiket fején, a másikat szárnyán találta, úgy, hogy az eltört. A megsebzett keselyűt alig tudták megkötözni. A többi elrepült. A saskeselyűk kiterjesztett szárnyával 2 méter 70 centiméter hosszúságúak és Szegeden tömeti ki a szerencsés vadász. Jo volna, ha a környéken ébren lennének a vadászok, mert a hat fákó keselyű emberben-allatban kárt tehet még. Az óriási sasokat legutóbb a tápéi réten láttak. Mint utólag értesültünk, a saskeselyűk közül Benke Gedeon dorosmai kereskedő is lelélt egyet. Ha a még élő öt sas a vidéken marad, rövid idő alatt terítkeket kerülnek valamennyien.

— **Az új és a régi név.** A névmagyarosítással tömérdek visszaélést követtek el eddig is. Maga a belügyi kormány is e ősegítette a visszaéléseket azzal, hogy történelmi nevezetességű családnevek fölvetelét is engedélyezte. Természetesen az így üzött visszaéléseknek a következményei lesznek még századok múlva is. A kajlafülű, karika lábú, görbe orru Hunyady Jajtelesz nemcsak nevetséges alak, de boszantó is. Az ilyeneket ki kell pellengérezni szemtelen vakmerőségükért, s itt az ideje, hogy a magyar társadalom s védekezzen a névmagyarosítás kinövései ellen. Mi a magunk részéről azt ajánljuk, hogy a nyilvánosság előtt az új nevű magyart a régi nevével együtt emlegessük, mint pl. Buda (Beck) Nándor, Enyedi (Eisenstädter) Lukács, Hunyadi (Hühnenstaiger) Jankef, Gönczi (Ganzfried) Izsó, Kardos (Kohn) Benjámín, stb. Ajánljuk ezen eljárást a sajió munkásainak figyelmébe.

— **Panasz a vidéki postára.** A szegedi postafőnökség figyelmét kénytelenek vagyunk föl hívni azon azzsiai állapotokra, amelyek a környéken uralkodnak. Olvasóink sokszor panaszkodtak is már miatta, mi azonban egyes esetekért ne akartunk vadaskodni. Most azonban kénytelenek vagyunk a nyilvánosság előtt szellőztetni a dorosmai postahivatal dolgait. A kézbesítés valóban nyomoruságos itt. Az újságokat későn, vagy egyáltalán nem kézbesítik.

A pecsétellátott levelek pecsétjei a kézbesítéskor hiányzanak és csak a helye mutatja, hogy azt pecsétellátással látták el. A postahivatal vezetője özv. Kis Ernőné, aki jelenleg nincs is Dorosmán, a helyettese pedig már délelőtt 11 órakor megtagadja a csomagfölvételt, stb. Miután bizonyítékaink vannak, a panaszok sürgős orvoslását kérjük.

— **Trafikosok pihenője.** A pénzügyminiszter, kit oly kevés alkalmunk van dicsérni, ezúttal egy dicséretes és méltányos rendeletet adott ki, mely a trafikosok robot munkáján könnyít, a trafikosoknak nyújt pihenőt. E rendelet két részből áll. Az egyikben a miniszter rendel, hogy a trafikosok és trafikokkal kereskedők mikor kötelesek a trafiktól zárva tartani. A második részben pedig a miniszter megengedi, s megnevezi azon ünnepi napokat, melyeken a trafikos, vallása törvényét követvén, tetszése és lelki meggyőződése szerint, felelősségre vonhatás terhe nélkül, csukva tarthatja a trafikt, noha arra kötelezve nincs. Ezen emberséges miniszteri rendelet szövegét így hangzik:

Vasárnap és Szent István napján a kizárólagos dohányárusok reggeli 9 órától déli 12 óráig, a nem kizárólagos dohányárusok pedig addig kötelesek üzlethelyiségeiket nyitva tartani s az eladást ott közvetíteni, ameddig főüzletük nyitva tartására — az ipari munkának vasárnap és Szent István napi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján — engedélyvel bírnak. Megengedem továbbá, hogy:

1. a katolikus vallást követő dohányárusok husvét, pünkösd, karácsony első napján és urnapján;

2. az ág. hitv. ev., az ev. ref. és az unitarius vallást követő dohányárusok husvét, pünkösd, karácsony első napján, nagypénteken és áldozó csütörtök napján;

3. az izraelita vallást követő dohányárusok Roshasonó (ujév) két napján és a Jom-Kipur (engesztelő) napján;

4. a görög-keleti román és szerb egyházak vallását követő dohányárusok a husvét, karácsony és pünkösd elsőnapján üzlethelyiségeiket teljesen zárva tarthassák.

— **Felgyújtott tanya.** Dorosmán a Palos-szélben elhamvadt Maróthi Gergely János két tanyája. A kar nagy, mert csak az egyik volt biztosítva. A tüzet gyújtogatás okozta, mert kedden este 7 órakor 125 kereszt szalmáját és polyváját gyújtották föl gonosz kezek. A csendőrség nyomozza a gyújtogató gazembereket, akik boszúból hamvasztották el a két tanyát.

— **Bolgárok és magyarok.** Azokat a szorgalmas bolgár kertészeket, akik Magyarországon már évek sora óta és mindinkább fokozódó számban folytatják a zöldség termesztését, eddigelé mindenki jó szemmel nézte, mert annak, ki földjét neki bérbé adta és annak, aki termésüket megvette, kellemes volt a nagyobb bér, illetőleg a kiváló minőségű termék. Arra nem igen gondoltunk, hogy a dolognak rossz, sőt sokakra nézve veszedelmes következménye is lehet. Pedig a dolog tényleg így van. Egy felvidéki városban például, hová a bolgárok nemrég tették be a lábukat, a földberek apadását jelentették nekünk. A dolog úgy valik érthetővé, ha meggondoljuk, hogy a bolgár-kis területen sokat termesztenek, így könnyen ledezik a piac szükségletét és a kertézkedő magyar, kit ők háttérbe szorítanak, nem képes annyit fizetni, mint előbb. Olyan országban, a hol sok a munkáskéz, talán meg kellene fontolni, helyes dolog-e az idegen munkások beözönlését szőlő nélkül tűrni, ha ennek sarkában a mieink tönkremenése jár?

— **Miksa Károly.** Apró csecsszopó gyerekek viseli e nevet. A trónörökös fia, akinek apja a házassága előtt lemondott arról a természetes jogról, hogy örököse, utóda a fia lehessen. De vajon lemond-e a fiu? Ma még csak a dajkával van elfoglalva és annak telt emlőin táplálkozik. De majd ha megnő, öntudatos férfivá lesz és követelni fogja jogait? Mi lesz akkor? Ki tudja, nem-e teszi szerencsétlenné származása és nem tesz szerencsétlenné milliókat? Mindez a jövő titka. Bizonyos azonban, hogy Miksa Károly és utódai, ha a végzet másként nem rendelkezik, szerepelni fognak

még a magyar nemzet történetében; úgy lehet, vér és átok fogja beírni nevüket annak lapjaira. Hej! de jó volna, ha a jövőbe pillanthatnánk a bölcsője fölött. . . .

— **Az Árpád-egyesület bálja.** A pusztaszeri Árpád-egyesület tagjai elhatározták, hogy november hó elején felolvasással és hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendeznek az Otthon termében. A bál rendezésére bizottság alakult, amely szombat esténként tart értekezletet a Maros-utcai Csányi-fele vendéglőben.

— **Zola halálához.** Az egész művelt világ részvétét fölkelte Zola Emil halála. Nagy író volt, az kétségtelen, de a világ előtt a Dreyfus-pörben való szereplése tette hírnevéssé. Írói működése azonban éppen nem kifogástalan és úgy lehet, többet ártott az emberiségnek, mint használt. Munkái nagy részét teljes meztelenséggel írta meg. Az undorodásig őszinte volt. Művelt lelkű ember fölhaborodással dobta el könyveit, amelyet jó lesz rejtegetni a serdülő ifjúság elől, mert megmergezi a lelkét vele. Hazájában sem volt oly nagy hatása, mint gondolnánk, sőt: hatalmas ellenfelei akadtak, akik megtudták akadályozni, hogy a francia akadémia tagja legyen. Kár érte, hogy erejének és szellemének teljes birtokában érte a halál. Ki tudja, nem-e ezután alkotta volna meg legnagyobb művét?

— **Képsorsolás.** Ujból közöljük a t. egyesületi tagokkal, hogy a képsorsolás október hó 5-én délelőtt fél 12 órakor a kulturpalotában Széll Akos kir. közjegyző ur jelenlétében fog megejteni. A sorsolásban a sorsolási szabályok szerint csak azok vehetnek részt, a kik tagdíj hátralékban nincsenek. Együttal közöljük, hogy az egyesület elnöksége megkereste a Vörösmarthy szoborbizottságot, hogy az elosztásra kerülő pályázati szobormintákból a szegedi képzőművészeti egyesületet is ajánldokozza meg. A szegedi képzőművészeti egyesület.

— **Büntanya a város közepén.** Vettük az alábbi levelet:

Tekintetes Lapszerkesztő ur! A lélekkufarkodásról már többször volt szerencsénk becses lapjában üldözőczikket olvasnunk, melyek után számítottunk arra, hogy legalább itt az Erzsébet-rakparton a város kellőközepén családjainkkal botrankozás nélkül séálhatunk, de egész ellenkezőjét kell a dolognak tapasztalnunk, mert itt a rakpart 9. szám alatt az erkölcsstelen lélekkufarkodás megnagyobb mértékben üzetik mint eddig. A napokban mint tapasztaltuk, 12 festett arcú leányt vezettek oda be, egyáltalában oly bejárás van oda a nap minden szakában, de különösen délután és az estéli órákban, hogy már megbotrankozás nélkül ki sem mehetünk a Tisza szélére, mert tetszik tudni egész más hol engedélyezett bordélyház van, mert oda csekéjjel, ide meg csakis nappal járnak a vendégek. De mit gondolnak, csak nem hiszik, hogy a ma-holnap itt a rakparton megnyíló felsőbb leány-iskolába küldjük gyerekeinket, amíg közelében ily becstelen kufarkodás folyik. Kérjük T. szerkesztő ur minderről meggyőződést szerezni és becses lapjában utbaigazítást adni, hogy hova forduljunk orvoslás végett

Hazaifui tisztelettel:

Többen családös szülők.

Igy szól a levél, amelyet a legmelegebben ajánlunk a rendőrség figyelmébe. Vagy talán a rendőrség nem tudna erről? Dehogyan is nem tud. De hát a rendőrség nem akarja tudni. Csukott szem, nyitott marok: ez a régi elv.

— **Iparosok szakrajtanfolyama.** Az állami fa- és fémipari szakiskolánál, úgy mint a múlt években, most is október 1-én megnyitott az iparos-segédék szakrajtanfolyama. E tanfolyamra jelentkezhetnek: asztalos, karpitos, lakatos, szobrász, műfaragó, vésnök, cimtestő és szobafestő segédék és mesterek. Előadások és rajzgyakorlatok hétköznapiokon este és vasárnap délelőtt tartatnak. A szobafestők és cimtestők téli munkaszünetük alatt minden napos rajzgyakorlatban vehetnek részt, és pedig a

haladók reggel 8 órától délután 4 óráig, a kezdők pedig csak délutánonként. Jelentkezni lehet a szakiskola igazgatóságánál naponként délután 3—4 óráig s vasárnap délelőtt 8—12 óráig — egész október hó 15-éig bezárólag Fölvívja az igazgatóság mindazon iparosokat és iparos-segédéket, kik a tanfolyamban részt venni óhajtanak, hogy a jelzett napig jelentkezzenek, mert a később jövők esetleg helyszűke miatt felvehetők nem lesznek.

— **Értesítés.** Az őszi idény beálltával a „Boholi ásványvizet“ kocsihoz szállítani, óriási költség miatt, a tavaszig beszüntettem, de hogy ezáltal az igen tisztelt fogyasztóközörség hiányt ne szenvedjen, tisztelettel kérem, becses megrendeléseiket addig, míg a telefon-állomás nálam bevezetve lesz, (Kálmán Zsigmond szállító-nál) 402. telefon szám alatt vagy levelező-lapon megtenni sziveskedjék, melynek vétele után mindenkor pontosan házhoz szállítjuk. Az üres üvegek éppen úgy lesznek cserélve mint ezelőtt. 1902. október 5. Kiváló tisztelettel: *Pálfi Antal.*

Innen-onnan.

(Az Ágó néni.)

Híres hely volt mindig a Csányi Ágó kocsmája. Jó bort mert benne a csaplárné, Csányi Ágó néni. Mert azóta nagy idő telt ám el és a villámló, tüzes szemű Ágó hugomból, lelkemből Ágó néni lett. A kocsmáját is a veje, Zombory Feri vette át. De azért Ágó néni megmostanság felvirraszt a vendégek mellett. Ha aztán elunja, odamondogatja csöndesen:

— No most már monjenek haza, mert elfogyott a bor, a pincébe pedig nem érdemes lefáradni egy-két deciért.

Hajdanában mikor még nem iparkodtak a világra oly tömegesen az unokák, még bottal sem lehetett kivenni a vendéget a kocsmából. Mert valamikor nemcsak a jó bor vonzotta oda a vendéget, hanem az Ágó néni is, aki igen szép menyecske volt ám a víz előtt. . . .

(Hogy mulattak a birgések.)

Szörnyen tagadták az Enyedi (Eisenstädter) Lukács kortesei, hogy etettek-itattak vagy vesztettek volna. Mint a fehér bárány, olyan ártatlanok voltak ők, Eszes Mátyás, Karcsai (Krauf) Aladar, Burg Dénes, Buda (Beck) Nandor, stb. még a csillagot is letagadták volna az égről, ha szükség lett volna rá.

Akad azonban néhány becsületes magyar, aki őszintén beszélt.

— Hát aztán mennyit ettek a Birgés Huszái Gergely tanyáján? — kérdezte Belicska Béni, az elnök.

— Rogyásig öttünk bizony.

— Mennyi az a rogyásig?

— Hát annyi az, kéröm, hogy úgy-tele laktunk mindönnel, hogy sok embőrből mőnős közben lötytyent ki a fölőslég. . . .

(Az új ismerős.)

Régen ősmert dolog, hogy senki a világon nem ősmarkedik oly hamar, mint Thália papja vagy papnője.

Alig van két napig valahol a színész, már egész sereg ismerőse akad, a színészőcske pedig minden kis faluban udvarlóra talál. Persze a könnyelmű ismerkedésnek sokszor megiszszja a levét a színész.

Ig esett meg a szintársulat egyik tagjával, hogy megismerkedett egy jóképű fiatalemberrel és mindjárt meg is barátkozott vele.

Kávéházban ülnek és a színész odahívja az ujságitó ősmertését.

— Van szerencsém bemutatni Müller urat.

— Már ősmertem.

— Igen, igen — hebegte Müller uraság — találkoztunk már valahol. . . .

— Igaza van, a törvényszéki tárgyaló teremben, mikor uraságodat 6 hónapi börtönre ítélték — kabátlopásért. . . .

Az új ismerős sietett erre feltűnés nélkül távozni.

Irodalom, színház.

Az írótlárs. A kezünkbe került néhány népiskolai tankönyv, amelyen nem kis meglepetésünkre dr. Tergina Gyula tanfelügyelő nevét olvastuk. Tehát ő még szakíró is? Nem. A neve csak társként került a könyv címlapjára. Tehát ő írótlárs csupán. A nyajas olvasó is hallott már valamit arról, hogy az írótlárs? Furcsa bogár ez. Az író megírja a munkáját nagy igyekezettel szorgalommal és tudással, az írótlárs ront rajta valmit, a dicsőségében osztózik és zsebrevégja a jövedelem — felét. Hát ilyenfajta tanügyi ur dr. Tergina tanfelügyelő is a akinek szakírodalmi működését legközelebb bővebben fogjuk méltatni.

Törvényszéki orvostan Dr. Jellachich István pécsi jogakadémiai tanár ezen művét, mely a törvényszéki orvostan egész anyagát felöleli, a jogász közönségnek, első sorban saját hallgatóinak tankönyvként szánta a szerző. Hogy e rendeltetésének megtehető-e, előbb az életben és honcztan alapelméit ismerteti s ekkép a laikust orvosi előismeretekkel kellőképpen elátva vezeti be a tulajdonképeni törvényszéki orvostanba. A szemléltető akták könnyen érthetővé, a szövegben közölt gyakorlati esetek érdekfeszítővé teszik a terjedelmes és nehéz tananyagot. Az alapos szakértelemmel és erős pedagógiai érzékkel megírt munka, mely az összes szakbavágó törvényeket és rendeleteket is tartalmazza, valóságos házagpótló irodalmunkban és úgy irányban, mint rendszerénél fogva méltó helyet fog betölteni a szakmunkák sorában. A könyv Politzer Zsigmond és fia budapesti cég kiadása. Ára 7 korona.

Tisztességes színház. Szokatlan módon köszöntött be Makó Lajos, volt szegedi színigazgató Debreczenbe. Az első előadás előtt felgördült a függöny, Makó egyszerű magyar ruhában a közönség elé lépett és félórás programbeszédet mondott, amelyből megtudta a közönség, hogy Makó Lajos „tisztességes” színházat akar. Hát lehetséges ez? A színház és a tisztesség fogalma összehasonlítható? Hát bizony ez manapság, amidőn a színpadi erkölcsatlenség oly nagy, hogy a bujálkodás ronda nyoszolyájába a közönség szeméi előtt levetkőződötten veti magát az örömlánynál és latranál alább súlyedő színész és színésznő, — a Makó Lajos önértetes kijelentése is tiszteletre méltó, bar tudjuk, hogy szavat aligha lesz képes megtartani. Becsüendő azonban a pusztá törekvés is. Hiszsiük, hogy Makó Lajos szavat meghalljak mindenütt a vidéken és erős visszhang lesz rá a válasz. Itt is az ideje, hogy Thalia hajlekabot kiverjük az oda betolakodott prostitúciót.

Eladó honvéd-ruhák.

Teljes jókarban levő **honvéd-attila, köpeny, zubbony, kék nadrág** és **csákó** jutányos áron — darabonként is — eladó. Tudakozódhatni (levelező-lapon is) a kiadóhivatalban.

Cs. és kir. szabadalmazott

Pálffy-féle

rózsapaprika

válogatott hüvelyekben előállítva

szép színű, nem erős.

Mintát, árjegyzéket bérmentve küldünk.

Kisebb megrendeléseket is elfogadunk s gyorsan és pontosan szállítunk.

Hamisítványok kikerülése végett kérjük vevőinket, megrendeléseiket közvetlen gyárunkhoz intézni.

Pálffy-tesztvérek Szegeden,
gépműhely és vasöntőde,
cs. és kir. szab. paprikagyár.

Föld-eladás.

Szeged város közelében, a kőterközi dűlőben, közvetlen a nagyváradi műút mellett fekszik mintegy **32 (1200 öles) hold föld.**

Továbbá átadandó egy **Baktóiban fekvő 25 (1600 öles) hold városi hérföld.** Tudakozódhatni lehet **Szegeden, Árpád-utca 3. szám a. Felmayer Lajosnál.**

Hirdetések

felvétetnek a kja öhivatalban.

Egyéves önkéntesi egyenruhák

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett készülnek

Nemes L. és társa

egyenruházati intézetében

Klauzál-utca. Szegeden. Klauzál-utca.

LENGYEL LÖRINCZ

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujnonnan, modern berendezett műasztalossága.

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezet butor áruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a

Boholti-forrás

gyógyhatású ásványvizének főraktárát Szeged és vidéke részére átvettem s az a t. közönség rendelkezésére áll. A

Boholti-ásványviz

kitűnő összetételénél fogva nemcsak mint **gyógyviz** is igen ajánlható, hanem mint igen kellemes élvezeti víz, szénsavdus tartalmánál fogva **borral** vagy **szörppel** keverve igen kellemes s mint ilyennek, egy család asztaláról sem szabad hiányoznia. A

Boholti-viz

naponta házhoz szállítva:

2 literes üvegekben üvegenként **18 kr.**
1 " " " " **11 kr.**

Tisztelettel

Pálffy Antal Szeged, Attila-utca 8. sz.

Megrendeléseket elfogad **Kálmán Zsigmond** szállító ur is **Bocskay-u. 9. sz.** Telefon-szám **402.**

Bankegyesület, mint szövetkezet Szegeden.

III-ik évtársulatára a mai naptól kezdve elfogad **üzlettrész-jegyzést.** A bankkegyesületi tagok üzlettrészenként 1 korona felvételi díjat fizetnek a tartalék-alap javára. Egy üzlettrész értéke 312 korona értékét képvisel, mely összeg hat éven át **heti egy koronával** fizethető le.

A Bankkegyesület tagjai befizetések arányában részesülnek az intézet jövedelmében, mely hat évenként lesz kifizetve.

A Bankkegyesület birtokában lévő értékes sorsjegyek nélküli nyereségeiben a szövetkezeti tagok befizetések arányában részesek.

A Bankkegyesület tagjai az intézetnél felveendő kölcsönöket váltóra, kötelezvényre vagy betáblázásra 11-ik helyen is a heti egy koronás üzlettrész-befizetésekkel **telőrlésztetik.** A kölcsöntőke külön visszafizetése nem követeltetik, ellenben az üzlettrész-befizetéssel járandó jövedelem **sokkal olcsóbbá** teszi a kölcsönt más természetű kölcsönöknél. A bankkegyesület tagjai a heti egy koronás befizetéssel önmagukat takarékosagra ösztönzik és mindenki könnyen vagyont gyűjthet magának, mely állandóan gyümölcsözők.

A Bankkegyesület kölcsönei különös előnyöket nyújtanak a könnyű visszafizetési módozattal, kereskedőknek, iparosok, mezőgazdák, köz- és magánhivatalnokoknak hitelgényeik kielégítésére.

A bankkegyesület hivatalos helyiségében (Erdélyi-Deutsch-féle palota, a Kass-kávéházzal szemben) ugy **üzlettrészek jegyzése,** valamint mindenemű ügyletre nézve felvilágosítás nyerhető a hivatalos órákban **dél-élt 9 órától 1 óráig.**

A Bankkegyesület mint szövetkezet igazgatósága.

Megkezdődött a vadászat!

Dusan felszerelt fegyver-raktáramra felhivom a vadász-sport híveinek figyelmét. Fegyvereim kitűnően hordanak és a legújabb szerkezetűek. — Kérem dusan felszerelt fegyver-raktárom megtekintését.

Tisztelettel

Sebők Mihály

SZEGED, Széchenyi-tér, Jerney-ház.

